

СИЛАБУС

ОК 1.2 Історія української державності

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української державності
Статус дисципліни	Нормативна
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Рік навчання, семестр	Перший рік (2-ий семестр)
Мова викладання	Українська
Викладач	Лозинський Андрій Федорович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
E-mail	lozynskiy@gmail.com
Сторінка курсу в ВУ	http://virt.ldubgd.edu.ua/enrol/index.php?id=2567
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук. Також можливі онлайн консультації через Skype, Viber, WhatsApp, Telegram, Teams або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити

2. Анотація до курсу

Зміст навчальної дисципліни “Історія української державності” спрямований на формування у здобувачів вищої освіти історичного світосприйняття, адекватного мислення та розуміння історичних процесів. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є процес формування та розвитку української державності, її форми та функціонування від часів раннього середньовіччя до сьогодення, процес формування військової, соціально-економічної, політичної сфер державності.

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою навчальної дисципліни “Історія української державності” є: вивчення закономірностей виникнення і розвитку державності на території України, витоків та формування найсуттєвіших політичних інституцій, трансформації політичних устроїв державних утворень, що існували в Україні; розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців з соціальної роботи; виховання патріотичних і морально-етичних переконань, причетності до тисячолітньої історії української нації.

3.2. Завдання:

- використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні вітчизняної історії;
- забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів історизму і об’єктивності в оцінці фактів, явищ, подій;
- засвоєння основних аспектів політичного, соціально-економічного, суспільного та культурного розвитку України з стародавніх часів до сучасності;
- вивчення суспільного ладу та політичних систем на різних етапах розвитку державності;
- формування патріотизму, розвиток національної свідомості, поваги до власної історії;
- формування громадянської позиції шляхом засвоєння основних моральних норм і принципів життєдіяльності суспільства, їх трансформацій у переконання;
- вивчення практичних навиків роботи з історичними джерелами і науковою літературою.

3.3. Програмні компетентності:

Загальні

- **ЗК01.** Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **ЗК02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- **ЗК07.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК09.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК10.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК11.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК12.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- **ЗК13.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- **ЗК14.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків.
- **ЗК15.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- **ЗК16.** Формування ідентичності та почуття гідності в результаті осмислення соціального та матеріального досвіду минулих поколінь, розуміння історії та культури України.

Фахові

- **ФК02.** Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.
- **ФК12.** Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

3.4. Програмні результати навчання:

- **РН02.** Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
- **РН08.** Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціальнополітичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- **РН21.** Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
- **РН22.** Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

4. Формат і обсяг курсу

Формат курсу	Очний/заочний. Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох змістових модулів, що є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає проведення двох модульних контрольних робіт. У процесі вивчення навчального курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально та у групі ситуативні завдання.
Обсяг дисципліни:	5 кредитів / 150 академічних годин, з яких: лекцій – 32 години, семінарських занять – 32 години, самостійної роботи – 86 годин.
Форми навчання:	лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (у тому числі виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань у поза аудиторний час з подальшою їх перевіркою на семінарських заняттях).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінари	лаб.	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
2-ий семестр					
<u>Змістовий модуль 1. Державність на землях України в добу Античності і раннього Середньовіччя</u>					
Тема 1. Український етнос та етнімія. Державність доби Античності і раннього Середньовіччя	16	4	4		8
Тема 2. Княжа доба. Русь-Україна. Галицько-Волинська держава – перше українське королівство	16	4	4		8
Тема 3. Латентна доба української державності (Литовсько-Руська держава, Річ Посполита)	16	4	4		8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>48</i>	<i>12</i>	<i>12</i>		<i>24</i>
<u>Змістовий модуль 2. Українська державність у ранньомодерний та новітній час</u>					
Тема 4. Українська козацько-гетьманська держава	12	2	2		8
Тема 5. Українська національна ідея в умовах бездержавності	18	4	4		10
Тема 6. Українське державотворення періоду національної революції 1917–1921 років	16	4	4		8
Тема 7. Радянська Україна: реалізована утопія	12	2	2		8
Тема 8. Українські державницькі сили 20–40-х років ХХ ст., їх програмні цілі та діяльність	14	2	2		10
Тема 9. Еволюція українського визвольного руху середини – другої половини ХХ ст.	14	2	2		10
Тема 10. Розпад Радянського Союзу. Відновлення незалежності України	16	4	4		8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>102</i>	<i>20</i>	<i>20</i>		<i>62</i>
Усього годин за семестр	150	32	32		86
Усього годин	150	32	32		86

6. Інформаційний обсяг дисципліни

Змістовий модуль 1. Державність на землях України в добу Античності і раннього Середньовіччя.

Тема 1. Український етнос та етнімія. Державність доби Античності і раннього Середньовіччя.

Історія української державності як наука і навчальна дисципліна, джерельна та історіографічна база.

Початок формування людської цивілізації на території України. Кам'яний вік на території України. Трипільська культура. Кіммерійці, скіфи, сармати. Суспільний лад, господарство та релігійні вірування кочовиків. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.

Етногенез слов'ян. Господарський, суспільний та релігійний розвиток східних слов'ян. Племінні союзи східних слов'ян.

Тема 2. Княжа доба. Русь-Україна. Галицько-Волинська держава – перше українське королівство.

Передумови утворення держави у східних слов'ян. Основні теорії походження Київської Русі. Термін “Русь”, його етносоціальний зміст і походження. Перші київські князі. Київська Русь як держава. Прийняття християнства. Соціально-економічний, суспільно-політичний та культурний розвиток Київської Русі. Державний устрій Київської Русі. Державно-правова думка Русі. Київська держава у міжнародних відносинах. Причини занепаду Русі-України та її роль в утвердженні традицій української державності.

Галичина і Волинь в XI–XII ст. Діяльність князів Романа Мстиславовича і Данила Галицького. Боротьба Галицько-Волинського князівства з монголо-татарами. Коронація Данила Галицького і її вплив на зростання міжнародного авторитету Галицько-Волинського князівства (королівства). Державний устрій Галицько-Волинського королівства. Взаємовідносини Галицько-Волинського князівства із Золотою Ордою, Угорщиною, Польщею, Литвою. Галицько-Волинська держава за наступників Данила Галицького. Внутрішньополітична криза та занепад держави. Історичне значення Галицько-Волинської держави в утвердженні української державності.

Тема 3. Латентна доба української державності (Литовсько-Руська держава, Річ Посполита).

Політична ситуація у Східній Європі в XIV – першій половині XVI ст. Захоплення українських земель Литовською державою. Особливості перебування України в складі Литви. Кревська унія 1385 року. Загарбання України Польщею. Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Великого князівства Литовського. Люблінська унія 1569 року і посилення польської експансії на українських землях. Напади турецьких і татарських орд на Україну. Берестейська церковна унія 1596 року. Феномен українського козацтва. Запорозька Січ, її устрій та право. Перетворення козацтва у провідну верству українського суспільства за гетьманування Петра Сагайдачного.

Змістовий модуль 2. Українська державність у ранньомодерний та новітній час.

Тема 4. Українська козацько-гетьманська держава.

Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ, її устрій, право та соціально-економічні відносини. Реєстрове козацтво. Українське козацтво як історичний державотворчий феномен.

Причини, характер, рушійні сили та періодизація національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Внутрішня та зовнішня діяльність Б. Хмельницького. Перші переможні бої, формування козацького війська, його організаційна структура і військово-мистецтво. Зборівський договір і формування української козацької державності. Адміністративно-політичний устрій Української козацько-гетьманської держави (Війська Запорозького). Переяславська рада та Березневі статті 1654 року, їх правові наслідки для козацько-гетьманської держави. Оцінка відносин між Москвою та Україною. Завершальний етап війни.

Діяльність гетьмана Івана Виговського. Гадяцька угода. Війна з Московією. Битва під Конотопом. Боротьба старшинських угруповань за владу. Захоплення Лівобережної України московськими військами. “Чорна рада” 1663 року. Поділ України на Лівобережну і Правобережну.

Причини, характер та наслідки “Руїни”. Гетьманування Івана Брюховецького. Московські статті 1665 року. Зміна статусу Гетьманщини. Андрусівське перемир’я та Вічний мир між Московією та Польщею. Політика козаків на Запорозькій Січі. Кошовий отаман Іван Сірко. Державницька діяльність Петра Дорошенка. Бучацька угода 1672 року. Завершення національної революції. Знищення козацької держави на Правобережжі.

Діяльність гетьманів Дем’яна Многогрішного та Івана Самойловича. Іван Мазепа та його спроба відновлення суверенітету козацько-гетьманської держави. Північна війна. Союз із шведами. Полтавська битва 1709 року. Пилип Орлик та його Конституція (1710 р.). Антиукраїнська політика російського царя Петра I. Гетьмани Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол. Органи управління Україною. Перша і Друга Малоросійські колегії. Ліквідація Гетьманщини і Запорозької Січі. Заселення і колонізація Південної України. Поділи Польщі. Приєднання Правобережної України до Російської імперії, а західноукраїнських земель – до Австрійської монархії. Заведення військового та адміністративного устрою в Україні за зразком Росії.

Тема 5. Українська національна ідея в умовах бездержавності.

Система самодержавних органів управління Україною. Автономістський рух козацької старшини наприкінці XVIII ст. Василь Капніст.

Суспільно-політичні рухи у 20–30-х роках XIX ст. Виникнення таємних товариств. Декабристи в Україні. Українське національне відродження. Діяльність “Руської Трійці” та Кирило-Мефодіївського товариства. Маркіян Шашкевич, Микола Костомаров, Тарас Шевченко.

Українофільство. “Хлопомани”. Володимир Антонович. “Громади”. Громадівський федералізм і соціалізм. Михайло Драгоманов. Посилення національного гніту. Валуєвський циркуляр і Емський указ про заборону української мови та книгодрукування.

Західноукраїнські землі в складі Австро-Угорщини. Революція 1848 року. Головна Руська Рада та її погляди на українську національну ідею. Москвофіли і народовці.

Зародження політичних партій в Україні наприкінці XIX – початку XX ст. Русько-українська радикальна партія. Іван Франко. Українське питання в російській Державній думі та австрійському Рейхстазі. Галицький та Буковинський сейми. Українські парламентарі. Проголошення ідеї самостійності України. Микола Міхновський та Юліан Бачинський.

Тема 6. Українське державотворення періоду національної революції 1917–1921 років.

Перша світова війна (1914–1918 рр.) та її вплив на радикалізацію українського національного руху. Союз Визволення України та його програмні цілі і діяльність.

Піднесення національно-визвольного руху в Україні весною 1917 року. Створення і діяльність Центральної Ради, її боротьба за автономію України. Стосунки з російським Тимчасовим урядом. Характер української автономії. Діяльність національного конгресу. Перший та Другий Універсали Центральної Ради. Завоювання української автономії. Українські політичні партії.

Більшовицький переворот в Петрограді у жовтні 1917 року. Третій Універсал Центральної Ради та проголошення Української Народної Республіки. I-ий Всеукраїнський з’їзд Рад, радянська влада в Україні. Відносини між більшовицькою Росією і УНР. Інтервенція російських більшовиків в Україну. Четвертий Універсал Центральної Ради. Проголошення незалежності України 22 січня 1918 року. Брестський мирний договір (лютий 1918 р.). Німецькі та австрійські війська в Україні.

Українська держава гетьмана Павла Скоропадського у 1918 році. Внутрішня та зовнішня політика. Розбудова державного апарату, збройних сил, освіти, науки, культури. Антигетьманська політика Українського Національного Союзу – координаційного осередку опозиційних українських політичних партій літом – осінню 1918 року.

Листопадова 1918 року революція у Львові. Західноукраїнська Народна Республіка та її устрій. Створення Української Галицької армії. Війна з Польщею.

Директорія Української Народної Республіки. Симон Петлюра. Трудовий конгрес. Проголошення Акту злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 року. Війна УНР за незалежність.

Повстансько-партизанська боротьба у 1919–1921 роках; анархістський рух, Нестор Махно. Уроки українського державотворення 1917–1921 років і актуалізація їх досвіду на сучасному етапі.

Тема 7. Радянська Україна: реалізована утопія.

Політика радянської влади в Україні у 1919–1921 роках. “Воєнний комунізм”. Прийняття першої Конституції Радянської України та комуністичне будівництво. Червоний терор. Денікінщина. Радянсько-польська війна 1919–1920 років. Завершення громадянської війни, її підсумки та уроки. Ризький мирний договір (березень 1921 р.) і українське питання.

Державно-правовий статус Радянської України. Політичний устрій республіки. Утворення СРСР і остаточна ліквідація суверенітету Радянської України. Національна політика в Україні у 20-х роках ХХ ст. Українізація. Український націонал-комунізм.

Боротьба проти інакомислення, утвердження політичного та ідеологічного монополізму комуністичної партії. Утворення адміністративно-командної системи управління у 30-х роках ХХ ст.

Тема 8. Українські державницькі сили 20–40-х років ХХ ст., їх програмні цілі та діяльність.

Становище західноукраїнських земель у міжвоєнний період в системі політичних режимів Польщі, Чехословаччини та Румунії. Особливості формування громадсько-політичної інфраструктури західних українців, напрямки української суспільно-політичної думки. Український націоналізм в контексті праворадикальних і тоталітарних рухів 20–30-х років ХХ ст. “Українське питання” у політиці європейських держав напередодні Другої світової війни. Проголошення незалежності Карпатської України 15 березня 1939 року.

Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Формування нових кордонів України. Приєднання Західної України до УРСР осінню 1939 року. Радянізація західноукраїнських земель: методи проведення та наслідки. Створення надзвичайних органів державної влади і державного управління. Репресії та депортації до Сибіру місцевих українців.

Українські землі в роки німецько-радянської війни (1941–1945 рр.). Акт відновлення Української держави 30 червня 1941 року. Степан Бандера, Ярослав Стецько. Німецький нацистський режим в Україні. Окупаційна адміністрація на українських землях. Особливості розгортання Руху Опору в Україні. Тарас Бульба-Боровець; “червоні партизани”, Микола Попудренко, Сидір Ковпак. Українська повстанська армія – армія без держави, її військово-політична діяльність. Роман Шухевич. Діяльність Організації українських націоналістів в роки війни. Дивізія січових стрільців “Галичина”.

Наслідки Другої світової війни для України. Зміни соціальної та національної структури населення у повоєнний період. Відновлення політичних репресій в Україні. Збройна боротьба проти комуністичного тоталітарного режиму в Західній Україні у другій половині 40-х – середині 50-х років ХХ ст. Ліквідація більшовиками Української греко-католицької церкви. Йосиф Сліпий.

Тема 9. Еволюція українського визвольного руху середини – другої половини ХХ ст.

Політика десталінізації та її вплив на українське громадське та культурне життя. Комуністична партія України в УРСР. Діяльність керівників ЦК КПУ – Олексія Кириченка, Петра Шелеста, Володимира Щербицького. Еволюція українського опозиційного руху: від культурництва “шістдесятників” до організованої політичної опозиції дисидентів. Форми і методи дисидентського руху. Українська Гельсінська група, пошуки нових форм боротьби та ступінь їх впливу на громадськість. Посилення відцентрових настроїв в українському суспільстві у другій половині 80-х років. Україна в умовах розпаду радянської тоталітарної системи (перебудови). Кристалізація державницького напрямку в діяльності політичних партій та організацій. Українська Гельсінська Спілка, Народний Рух України, Українська Республіканська партія. Левко Лук’яненко, В’ячеслав Чорновіл, Михайло Горинь. Перемога національно-демократичних сил на виборах до місцевих рад у західних областях весною 1990 року і усунення компартійних структур від участі у державних органах влади. Діяльність “Народної ради” у Верховній Раді України (1990–1994 рр.). Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. “Революція на граніті” – кампанія широко-масштабних акцій ненасильницької громадянської непокорності, задалегідь організована українською

молоддю, переважно студентами у жовтні 1990 року в Києві. Політична боротьба в Україні навколо підписання нового союзного договору.

Тема 10. Розпад Радянського Союзу. Відновлення незалежності України.

Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Перші кроки розбудови незалежної держави. Референдум щодо підтвердження Акту проголошення незалежності України та перші президентські вибори 1 грудня 1991 року. Президент України Леонід Кравчук. Особливості посттоталітарного суспільства та його вплив на державотворчі процеси в Україні. Дострокові парламентські та президентські вибори весною-літом 1994 року. Президент України Леонід Кучма.

Прийняття Конституції України 28 червня 1996 року. Проблема формування соціально-економічного та культурно-духовного простору України та консолідації нації; суперництво архаїчних й модерних ідей у національному інтелектуальному середовищі щодо перспектив розвитку країни. Вибори до Верховної Ради України весною 1998 року. Президентські вибори осінню 1999 року.

Суспільно-політичне та соціально-економічне життя в Україні у 90-х роках ХХ ст. Загострення політичної ситуації в Україні восени 2001 – навесні 2002 років. Парламентські вибори весною 2002 року. Вибори Президента України осінню 2004 року. Зростання громадської активності народу, “Помаранчева” революція. Президент України Віктор Ющенко. Вибори до Верховної Ради України у 2006 та 2007 роках. Політичний та соціально-економічний розвиток України у 2005–2010 роках.

Вибори Президента України зимою 2010 року. Віктор Янукович при владі у 2010–2014 роках. Вибори до Верховної Ради України у 2012 році, тиск та фальсифікації Партії Регіонів. Проблема вибору геополітичних орієнтирів. “Революція гідності” – перемога західного вектору зовнішньо-політичної орієнтації України. Євромайдан у Києві. Спроба влади силою придушити Євромайдан. Втеча В. Януковича до Росії. Соціально-економічний розвиток України у 2010–2013 роках.

Позачергові президентські вибори у травні 2014 року. Президент України Петро Порошенко (2014–2019 рр.). Реакція Росії та її інтервенція в Україну. Російська анексія Криму та частини Донбасу весною 2014 року. Проведення Україною антитерористичної операції (АТО/ООС). Позачергові вибори до Верховної Ради України у жовтні 2014 року. Соціально-економічний розвиток України у 2014–2019 роках.

Президентські вибори весною 2019 року. Перемога із значною перевагою Володимира Зеленського. Позачергові вибори до парламенту у липні 2019 року. Перша в історії монобільшість однієї політичної сили (“Слуга Народу”) у Верховній Раді України. Проведення місцевих виборів у жовтні 2020 року на основі нової виборчої системи (Виборчий кодекс України). Сучасні проблеми державотворення та соціально-економічного розвитку країни. Повномасштабна агресія Росії проти українського народу. Російсько-українська війна з 24 лютого 2022 року.

Україна в сучасному світі. Основні принципи зовнішньої політики. Ядерне роззброєння. Україна в діяльності міжнародних організацій. Участь у миротворчих акціях. Українська діаспора у світі.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання. Тематика індивідуальних завдань відображені у електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентами у процесі навчання. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача. Відповідно інноваційним технологіям навчання, різновидністю індивідуальних занять є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ). Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з історії української державності є видом обґрунтування індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу.

8. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематична контрольна робота, консультації.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності (аспект управління умінням).

2. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, тестовий.

3. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний.

9. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel), електронне освітнє середовище “Віртуальний університет” (на базі платформи Moodle).

10. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldubzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya_pdf

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з навчальної дисципліни “Історія української державності”. Для поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; підготовка оглядів сучасної спеціальної літератури; тестування за окремими темами курсу; підготовка рефератів (презентацій) до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	З метою самоконтролю засвоєних знань, передбачено проходження тестових завдань у письмовому вигляді або в електронному курсі «Віртуального університету» (за умови дистанційного навчання). Тестові завдання можуть бути включені у підсумковий (залічковий) тест. За виконання тестових завдань можна отримати до 10 балів.
Контрольна (модульна) робота	Курсом передбачено виконання 2-х контрольних робіт. За виконання кожної контрольної роботи можна отримати до 10 балів.
Робота на семінарському занятті; самостійна робота	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на семінарських заняттях можна отримати до 20 балів.

Підсумковий контроль

1. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку з використанням електронного навчального середовища «Віртуальний університет» (за умови дистанційного навчання) або у формі усного опитування.

Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання здобувачем планів семінарських занять і двох контрольних робіт та відвідуванням не менше половини лекцій і семінарських занять.

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкова семестрова оцінка

Поточний контроль (50 балів)			Семестровий контроль (50 балів)
Семінарські заняття (20 балів)	Контрольна модульна робота (20 балів)	Індивідуальне завдання, тестове завдання (самостійна робота) (10 балів)	Екзамен (50 балів)
максимум 5 балів за семінар	2 МКРх10 балів		

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати) здобувача в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 90	B	добре	
71 – 80	C		
61 – 70	D	задовільно	
51 – 60	E		
36 – 50	FX	незадовільно	не зараховано
0 – 35	F		

11. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов’язкове відвідування лекційних занять і виконання семінарських занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з навчальної дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють передачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

- заборгованість з поточного контролю;
- заборгованість з підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом відпрацювання семінарських занять, проходження тестових завдань та виконання контрольних робіт згідно з тематичним планом навчального курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі передачі заліку.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленому цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

12. Рекомендована література

12.1. Основна:

1. Аркас М. Історія України-Русі. Київ: Наш Формат, 2020. 527 с.
2. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України. Київ: Кондор, 2008. 357 с.
3. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення: хронологічний довідник. Київ: Наукова думка, 2005. 718 с.
4. В'ятрович В.М. Україна. Історія з грифом «Секретно». Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 511 с.
5. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної нації ХІХ–ХХ ст. / відп. за вип. О. Форостина. Київ: Якабу Паблішинг, 2019. 653 с.
6. Історія України / автор. кол.: Ю.Д. Зайцев, Я.Д. Ісаєвич, В.К. Баран, Я.Й. Грицак та ін.; відп. ред. Ю.Ю. Сливка. Львів: Світ, 2002. 520 с.
7. Історія України ХІХ – ХХІ століть: практикум / автор. кол.: В.Є. Голубко, Р.В. Лаврецький, А.Ф. Лозинський, М.Я. Нагірняк, В.І. Чура; за ред. Р.В. Лаврецького. Київ: Знання, 2015. 375 с.
8. Історія України (Документи. Матеріали): посіб. / уклад., комент. В.Ю. Короля. Київ: Видавничий центр «Академія», 2002. 448 с.
9. Історія України: Нове бачення (навч. посіб.) / під ред. В.А. Смолія; автор. кол.: В.Ф. Верстюк, О.І. Гуржій, В.М. Даниленко та ін. Київ: Альтернативи, 2000. 464 с.
10. Історія України: навч.-метод. посіб. для семінар. занять / автор. кол.: В. Литвин, В. Колесник, А. Слюсаренко та ін.; за ред. В.М. Литвина. Київ: Знання-Прес, 2006. 460 с.
11. Кралюк П.М. Історія України «без брому»: розвиток державності на українських землях / худож.-оформ. О.А. Гугалова-Мешкова; відп. за вип. О.В. Лівінська. Харків: Фоліо, 2020. 423 с.
12. Лаврецький Р.В., Нагірняк М.Я., Телюк С.Р. Історія України. Частина І: Від найдавніших часів до ХVІІІ ст. (практикум). Львів: «СПОЛОМ», 2007. 356 с.
13. Лисяк-Рудницький І.П. Історичні есе / Центр досліджень історії України імені Петра Яцика Канадського ін-ту українських студій Альбертського ун-ту; упоряд. Я. Грицак; ред. І. Винокуров. Київ: Дух і Літера, 2019. Т. 1: Історичні есе / передм. О. Прицак; вступ. ст. Я. Грицак. 631 с.; Т. 2: Історичні есе. 621 с.
14. Лазарович М. Історія України: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 685 с.
15. Нариси з історії освоєння Південної України ХV–ХVІІІ ст.: монографія / автор. кол.: П. Бойко, В. Брехуненко, Т. Гончарук та ін.; за ред. О. Репан; передне слово В. Тиліщак. Київ: К.І.С., 2020. 285 с.
16. Новітня історія України (1900–2000): підруч. / автор. кол.: А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.П. Дрожжин та ін. Київ: Вища школа, 2000. 662 с.
17. Новітня історія України. 1914–2008 рр.: навч. посіб. / автор. кол.: К.К. Кондратюк, Г.А. Боднар, В.М. Качмар, В.Є. Голубко. Київ: Знання, 2011. 535 с.

18. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення (навч. посіб.). Київ: Знання-Прес, 2008. 424 с.
19. Плохій С.М. Брама Європи: історія України від скіфських воєн до незалежності / пер. з англ. Р. Ключко; голов. ред. С.І. Мозгова; відп. за вип. О.М. Шелест. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. 509 с.
20. Українське століття (1921–2021): витоки, уроки, перспективи державотворення (нариси) / Т.С. Водотика, В.В. Головка, С.В. Кульчицький, Л.Д. Якубова; відп. ред. і передм. В. Смолій; наук. консультант Г. Борjak; худож. оформ. О.Я. Остапова. Київ: КЛІО, 2021. 557 с.

12.2. Додаткова:

1. Баран В.Д., Баран Я.В. Історичні витоки українського народу. Київ: Генеза, 2005. 206 с.
2. Війна і міф. Невідома Друга світова, 1939–1945 / автор. кол.: І. Бігун, С. Бутко, В. В'ятрович та ін.; за заг. ред. О. Зінченка, В. В'ятровича, М. Майорова. Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 269 с.
3. Губарев В.К. Історія України: довідник школяра і студента. Донецьк: БАО, 2011. 640 с.
4. Кентій А.В., Лозицький В.С., Слободянюк М.А. Радянський рух Опору на окупованій території України. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2010. 98 с.
5. Кульчицький С.В. Голод 1932–1933 років в Україні як геноцид: мовою документів, очима свідків. Київ: Наш час, 2008. 239 с.
6. Лозинський А.Ф. Українці у складі військових формувань збройних сил Російської імперії (1900–1917 рр.). Навч. посіб. з нормат. курсу “Історія України” для курсантів і студентів Львівського держ. ун-ту безпеки життєдіяльності. Львів: ЛДУ БЖД, 2017. 71 с.
7. Лозинський А.Ф. Українці у складі військових формувань збройних сил Австро-Угорської монархії (кінець XIX – початок XX ст.). Навч. посіб. з нормат. курсу “Історія України” для курсантів і студентів Львівського держ. ун-ту безпеки життєдіяльності. Львів: ЛДУ БЖД, 2018. 75 с.
8. Лозинський А.Ф. Україна в геополітичних планах держав Троїстого союзу і Антанти. Навч. посіб. з нормат. курсів “Історія України” та “Всесвітня історія XX ст.” для студ. Технічного коледжу Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. Львів: ВСП ТК НУ“ЛП”, 2013. 47 с.
9. Субтельний О. Україна історія. Київ: Либідь, 1991. 511 с.
10. Українська Повстанська Армія. Історія нескорених / автор. кол.: Р. Грицьків, І. Дерев'яний, Р. Забілий, А. Сова, П. Содоль; відп. ред. В. В'ятрович. Львів: Центр досліджень визвольного руху, 2007. 352 с.

12.3. Інформаційні ресурси:

1. Віртуальний університет ЛДУБЖД. URL: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>
2. Likбез. Історичний Фронт. URL: <https://likbez.org.ua/ua/>
3. Інститут археології НАН України. URL: <http://www.iananu.kiev.ua>
4. Інститут історії України НАН України URL: <http://history.org.ua/>
5. Історична правда. URL: https://www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України
6. Історія України IX–XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації. URL: <http://www.litopys.org.ua/>
7. Національна бібліотека України імені Володимира Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
Протокол від «28» серпня 2023 року № 1.

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент

Андрій ЛОЗИНСЬКИЙ

«28» серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор педагогічних наук, доцент

Андрій ЦЮПРИК

«28» серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент

Емілія КОСТИШИН

«28» серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, кандидат педагогічних наук

Ірина БАБІЙ

«28» серпня 2023 року

Актуалізовано:

Дата перегляду / внесення змін до Силабуса					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					